

Občianske noviny

HLAS

Trenčianske Stankovce

2/2022

hlas.stankovce@gmail.com

Biela holubica

Uspávam dcéru, unavená ležím vedľa nej a keď počujem pravidelný dych, pritúlím si ju k sebe a pobozkám. Okolo mňa je ticho, ulica sa ponorila do nočného klľudu a ľudia sa chystajú na odpočinok.

Aké obyčajné, normálne, bežné, však?

A viete, že pod vplyvom prichádzajúcich znepokojujúcich správ zo susednej krajiny ma premožla úzkosť a obava, že to všetko obyčajné, normálne, bežné sa môže okamihom zmeniť?

Predstavme si, že tá naša biela holubica by sa od nás na určitý čas vzdialila, nie odletela, iba vzdialila....

Udalosti posledných dní, mesiacov a rokov nás učia veľa vecí prehodnotiť a začať si vážiť zabudnuté, obyčajné, štandardné, nevýnimočné, a predsa tak dôležité okamihy, ktoré žijeme, napríklad slnečný deň, pokojnú noc s hviezdami na nebi, rodinu, priateľov, stisk ruky, úsmev a radosť z okoloidúceho napríklad.

Pretože máme tak strašne veľa, že si to možno ani neuvedomujeme...

Aj toto je obrovské šťastie a bohatstvo.

Veronika Kováčiková

Autori filmu v spolupráci so spoločenskými organizáciami s podporou obce

Vás pozývajú na premiéru filmu:

Trenčianske Stankovce 1971 - 2021 (50. výročie zlúčenia obce)

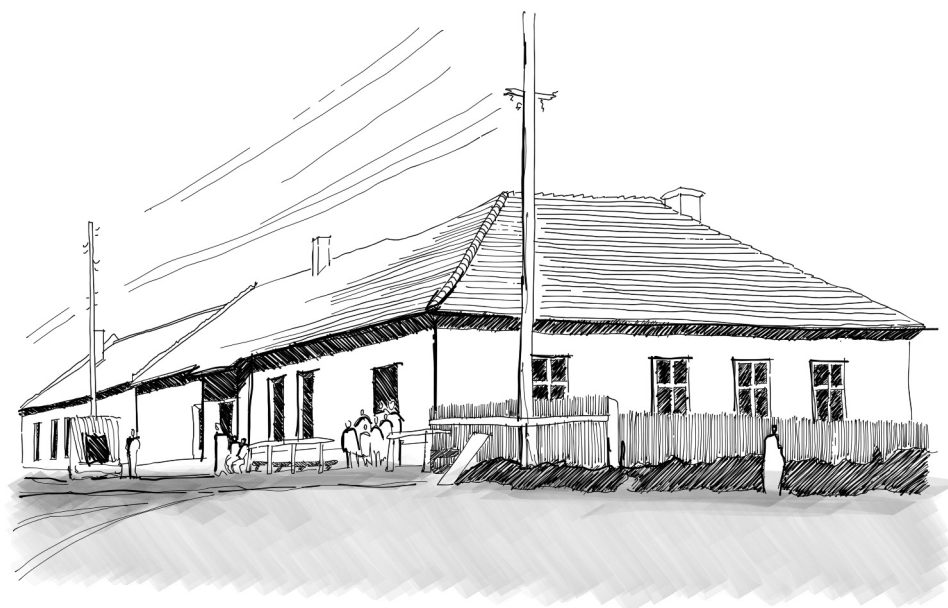
Podujatie sa uskutoční
1. apríla 2022 o 18:00 hod.
v Spoločenskom dome.

Sprievodné akcie

- krst knihy - Mozaika života našej dediny
- divadelné predstavenie (fraška) - Ako to bolo? (Možno takto!)
- dobové pesničky v podaní FS Rozvadžan

Tešíme sa na Vašu účasť.

Podujatie sa uskutoční v zmysle aktuálne platných protipandemických opatrení.

Tanec poéziou alebo poézia s tancom Zaujalo nás

Po dlhej pandemickej prestávke a ešte dlhšej tanečnej nečinnosti sa stankovským tanečníkom z Tanečného klubu optimistov (TKO) Trenčianske Stankovce podarilo usporiadať už VIII. ročník súťaže v spoločenskom tanci.

V sobotu 26. 2. 2022 bol mierne mrazivý a nie príliš vládny podvečer. Ideálny čas na teplé papučky a televíznu obrazovku. To však neplatilo pre skupinu ľudí, ktorí podľahli čaru spoločenského a ľudového tanca, a ktorí sa v tento večer stretli na svojom záverečnom tanečnom večierku v priestoroch Základnej školy Jána Lipského v Trenčianskych Stankovciach. Cieľom bolo príjemne sa zabaviť s tancom a hudbou a zažiť trochu adrenalínu na záverečnom porovnaní toho, čomu sa za posledné mesiace priučili za výdatnej podpory vedúcich tanečníkov Denisy Petrovej a Vendelína Sedláčka.

A veru, bolo sa na čo pozerat! S nadšenými fanúškami spolu s pani riaditeľkou Gabrielou Trnavskou sme sledovali výkony mladších, ale aj tých skôr narodených tanečných párov, ktoré nám predviedli svoje umenie v tancoch waltz, valčík, foxtrot, tango, cha cha, jive, ale aj polka, lašung a čardáš. Ich kroky pozorne sledovala aj odborná porota. Hodnotila nielen technickú stránku tanca (kroky a rytmus), ale hlavne nadšenie a radosť z predvedeného tanca. Aj keď na koniec boli vyhlásené najlepšie páry, víťazmi sa stali všetci, ktorí boli súčasťou tejto výbornej partie.

Na záver malé pohostenie, pohárik dobrého vína, zopár fotiek z minulých kurzov, vtipy, dokonca aj chvíľka poézie....lebo aj toto všetko patrí k spoločenskej zábave a tancu.

Kto ešte nezažil jednu z najlepších relaxačných a športových činností, ktorým bezpochyby spoločenský tanec je, môže si to vyskúšať na vlastnej koži v najbližších tanečných kurzoch. A verte, vek nie je prekážka. V príjemnej spoločnosti svojich partnerov a spolutanečníkov sa pretancujete k dobrej nálade, lepšej fyzickej kondícii a na tanečnom parkete zostanete dokonca aj vtedy, keď zaznie tango, jive alebo čardáš.

Eva Dekánková

Nehas, čo t'a nepáli... Priama reč

Čakajúc na výdaj tovaru v jednej firme v priemyselnom parku v našej obci vidím, ako do susednej firmy mieri auto známej zásielkovej prepravnej spoločnosti. Onedlho odtiaľ počuť rozčúlený mužský hlas oplývajúci samými vulgarizmami brýzgajúci komusi za niečo nevydarené.

Nedalo mi a hľadím tým smerom. Naskytl sa mi neuveriteľný pohľad. Tie vulgarizmy sa rinuli z úst mladého fešného muža, ktorý s rukami vbok stál nad tými, ktorým vulgarizmy adresoval. Boli to mladé ženy mordujúce sa s ťažkými balíkmi, ktoré určite presahovali hmotnosť povolenú dvíhať ženám.

Keďže jeden balík sa nepodarilo naložiť do auta prepravnej spoločnosti, ten spadol, na zemi sa ušpinil a čiastočne sa obal poškodil, bolo ho treba prebaliť. To spôsobilo tento rinúci sa vodopád neslušnosti. A tak sa ženy znova

naťahovali s balíkom späť do firmy, aby urobili nápravu.

Čo ma zarazilo? Takýto super slovník používa vraj bežne budúci spolujazdec firmy. Ženám nepomohol. A čo ma úplne odrovnalo - že na toto všetko sa zo vzdialenosti asi 10 m prizerali zamestnanci tejto firmy - všetko muži v plnej sile smejúci sa na trápení žien. Nevie, aké to malo pokračovanie, ale celkom dobre si to dokážem predstaviť.

Premýšľam, kto vychoval týchto mladých mužov... K čomu ich rodičia viedli? Mnohí z tých

nadávajúcich a smejúcich sa nešťastí iných sú otcami. Ak takto vychovávajú svoje deti, tak sa netreba čudovať, že je okolo nás toľko bezcitnosti, nevšímavosti, ľahostajnosti a bezprávia voči slabším. A dokedy to bude väčšina slušných (dúfam, že nás je väčšina) tolerovať a prehliadať. Možno sa riadia nadpisom tohto textu.

Idúc k bráne tejto firmy chcem zistiť príčiny a následky toho, čo sa dialo, sa brána automaticky začala zatvárať...

Ján Hlások

Lipy do aleje

Chválime

Pietne miesta vyžarujú zvláštne fluidum. Nie je ich v našej obci veľa. Sú rozdielne polohou, každé má iný pátos v sebe, no jedno majú spoločné. Stromy. Lipy. Možnosť vysadiť nové a mladé sa nenaskytne každý deň. Keď už taká nastala, čo tak vysadiť nové...

Bolo to v súvislosti s výsadbou aleje ovocných stromov smerujúcej k pietnemu miestu pri križi v Rozvadzoch. Rukou prispeli kňazi, politici, významní ľudia. No to, že ich mohli vôbec sadiť, by bez myšlienky Ivana Janča bolo nemysliteľné. Chlap, ktorý sa o mladé výhonky líp zaslúžil a trpezlivou prácou vyšľachtil.

Položili sme Ivanovi pár otázok.

Kedy ťa napadla myšlienka, že by si mohol

pripraviť lipy pre pietne miesto pri križi v Rozvadzoch, aby sa tak stali súčasťou výsadby budovanej aleje? Kde majú pôvod tieto stromy?

„Lipy som mal doma 2 roky pred výsadbou aleje. Nemal som však pre ne vhodné miesto. Časť z nich pochádza z nášho chotára, z húštin a ostatné som kúpil vo Včelárskom skanzene v Kráľovej pri Senci.“

Aký máš pocit, keď vidíš, že sa dielo poda-

rilo a lipy, ktoré si pripravil, stoja v šíku za historickými lipami na tomto mieste?

„Pocit mám veľmi dobrý. Navyše lipa je symbol Slovanov a pre mňa ako včelára obľúbený a prospešný strom.“

Aký odkaz budúcim generáciám by si chcel týmto činom zanechať či odkázať?

„Aby sa s láskou starali o ovocnú alej s lipami tak, s akou láskou sme ju my sadili!“

Dušan Pevný

Tak prečo?

Práca žiakov školy

Vojna. Síce je to len jedno slovo, ale čo všetko dokáže... aj nemožné. Každá vojna je úplne zbytočná. Nech sa tľú, bijú, zabíjajú len tí, čo chcú. Zatvorme takéto osoby do uzavretej miestnosti a nech si spravia, čo chcú. Ale nech do bojov nenútia aj obyčajných ľudí. Nevinných, bezbranných, úbohých, ktorým stačí k životu len to málo, čo majú.

Je smutné, že aj v tejto modernej dobe je na svete veľa nepokojov. Ako je to možné? Nepoučili sme sa my, ľudia, stále? Je smutné, že sa ľudia nevedia dohodnúť rozumne, bez kriku a násilia.

Násilie k ničomu nikdy neviedlo. Vlastne viedlo... k ešte väčšiemu násiliu.

Prečo je vo svete aj v dnešnej dobe toľko násilia? Aký by mohol byť svet krásny, keby nebolo

chorôb, vojen, nenávisti, zlosti.... Prečo v každej historickej dobe nájdeme boje? Prečo je to tak?

Tak prečo?

Žiaci 7. A

Vážim si každý úspech

Naši súčasníci

Dnes vám predstavíme jedného z najúspešnejších chovateľov v našej obci - Petra Ďubašika, ktorý za krátku dobu, počas ktorej sa venuje tomuto koníčku, získal veľa úspechov. Peter pochádza zo Suchej Hory (Horná Orava), v našej obci žije 10 rokov a od roku 2019 sa venuje chovateľstvu.

Ako si sa dostal ku svojej záľube?

„V roku 2018 som sa šiel pozrieť na výstavu v našej obci, pretože na Orave nič také nebolo. Poznal som tam pár ľudí, nakúpil niekoľko zvierat a skúsil som, či ma to bude baviť. O rok neskôr som vstúpil do Zväzu chovateľov v našej obci (ZO SZCH Trenčianske Stankovce). Postupom času som vstúpil do ďalších klubov, a to SZCH Husí a kačíc a Klubu svetlý malý strieborný králik.“

Aké zvieratá by sme našli v tvojom chove?

„Začínal som s králikmi (plemeno Viedenský modrý). Postupom času som pribral husi (plemeno Česká hus), sliepky (plemeno Australorpka čierna), prepelice a králiky ďalších druhov.“

Aké úspechy si dosiahol?

„V roku 2019 som sa stal Majster Laugaricio cup (tu je veľká konkurencia a zvieratá sa neposudzujú ako jednotlivci, ale ako štvorčlenná skupina) a v roku 2021 som bol Šampión Laugaricio cup, oba úspechy som dosiahol s husami (plemeno Česká hus).“

V roku 2020, keď nás zasiahol Covid-19 sa mi napriek všetkému podarilo zúčastniť sa jednej miestnej výstavy v Bánove (okres Nové Zámky), kde som získal víťaznú cenu s Českou husou a čestnú cenu za králika (Viedenský modrý) a rovnako aj s kohútom (Australorpka čierna).

Ďalší väčší úspech som dosiahol v roku 2021 v Litve, tu som získal cenu Šampión (králik Viedenský modrý) a čestnú cenu s Českou husou. Samozrejme si vážim každý úspech, ktorý som dosiahol!“

Kto ťa podporuje v tvojej záľube a ako sa k tomu stavia tvoja rodina?

„Mám podporu a pomoc kamarátov zo zväzu, ale najmä od manželky, ktorá má so mnou a mojou záľubou trpezlivosť, za čo sa im aj touto cestou chcem poďakovať.“

Aké máš ďalšie sny a ciele?

„Mojim cieľom do budúcnosti je vyhrať na Majstrovstvách Európy v Kielcoch (Poľsko).“

Pavol Kurtiš

Peter Ďubašík

Gul'ôčky - hra našej mladosti

Z našej mladosti

Pamätáte sa ešte na to, ako sme vo svojom detstve hrávali gul'ôčky? Čo tak túto hru naučiť aj svoje deti? V zásade potrebujete len gul'ôčky a jamku. Kedysi boli „králi“ tí, ktorí boli majiteľmi sklenených alebo dúhovaných gul'ôčok. Ved' každý mal poväčšine gul'ôčky hlinené.

Dnes je to naopak – zohnať hlinené gul'ôčky je pomerne náročné, skôr v hračkárstve zoženiete tie sklenené. Skúste teda svoje deti inšpirovať k tejto skvelej hre napríklad aj tým, že im gul'ôčky kúpate. Vrecúško s 20 kusmi stojí v priemere do 2 eur a nájdete ho takmer v každom väčšom obchode s hračkami.

Pravidlá:

1. Základnú hru hrajú proti sebe vždy dvaja hráči, pričom každý má na začiatku 10 gul'ôčok (tie musia byť navzájom dobre farebne odlíšené, aby sa pri hre nepomýlili).

2. Cieľom hry je dostať všetky svoje gul'ôčky do jamky ako prvý.

3. Štartovacia čiara je vo vzdialenosti 7,5 metra od jamky (v prípade menších detí, samozrejme, môžete vzdialenosť korigovať).

4. Zápas sa začne rozhodom – a to tak, že hráči hodia smerom ku jamke po jednej gul'ôčke – ten, koho gul'ôčka je bližšie k jamke, si môže určiť či bude hádzať prvý alebo druhý.

5. Začínajúci hráč následne hodí smerom ku jamke postupne alebo naraz všetkých zvyšných 9 gul'ôčok. Potom ho nasleduje druhý hráč.

6. Ďalej nasleduje samotné cvrnganie. Cvrngá sa jedným prstom, je jedno ktorým, a vždy len do vlastnej gul'ôčky. Tou potom môže triafať priamo do jamky, prípadne vyraziť súperovu gul'ôčku ďalej od jamky.

7. Hráč cvrngá dovtedy, pokiaľ sa dokáže trafiť do jamky so svojimi gul'ôčkami.

8. Následne ho vystrieda súper.

9. Hra končí, keď niektorý z hráčov prvý docvrngá svoje gul'ôčky do jamky.

10. Obmenou môže napríklad byť namiesto cvrngania „šúchanie“ prstom (niekedy je to menej bolestivé). Treba však dávať pozor na to, aby išlo len o „postrčenie“ gul'ôčky, nie plynulý ťah prstom.

Skúste deťom navrhnúť aj to, aby si medzi sebou zorganizovali turnaj, prípadne im v tom pomôžte vy. Zavolajte aj svojich kamarátov, spolužiakov, prípadne susedov.

Redakčná rada

Nosenie letečka

Tradície

Letečko (leto, lesola, máj, májik, hájik) – zelená halúzka ozdobená stužkami, slamenými retiazkami a výduškami, súčasť jarnej obchôdzky. Pučiaca či olistená vetvička bola symbolom prebúdajúceho sa života, predstavovala blížiacu sa jarňu a letnú vegetáciu a tvorila protipól Moreny – symbolu zimy.

S letečkom chodili dospievajúce dievčatá buď v samostatnom obraze (západné Slovensko) hneď po zničení Moreny alebo týždeň po jej vynesení (prevažne na Kvetnú nedeľu), alebo v niektorých nedeľu v čase od nedele Laetare (3 týždne pred Veľkou nocou) do Juraja (24. apríla).

S letečkom chodili po domoch skupiny 3 - 5 dievčat vinšovať zdar v hospodárstve, zdravie v rodine, rozdávali zelené vetvičky. Odmenené boli vajčkami, prípadne peniazmi (obchôdzky). Niekde s letečkom len prešli dedinou, aby oznámili príchod teplejších dní, tzv. odomýkanie zeme.

Súčasťou obchôdzky boli piesne, v ktorých jednoduchým, ale jednoznačným spôsobom akcentoval motív vynesenia zimy a prinesenia leta. Spievali sa piesne „Nesieme vám nové leto, zelený hájik“, na západnom Slovensku „Bud'te, babičky, veselé, šak vám to letečko neseme“ a pod.

V kostoloch sa posväcovali bahniatka a potom sa pri búrke pálili na ohni, aby do domu neudrel blesk. Taktiež tvorili nejakú ochranu pred zlom, chorobami a iným nešťastím. Zelenými ratoľkami lipy si ľudia ozdobovali svoje príbytky na oslavu slnka – víťaza. Domov sa nosili zelené ratoľky a bahniatka, ktoré mali ochranné vlastnosti. Mali za úlohu priťahovať dobré sily a chrániť pred zlými.

V súčasnosti pretrvávajú obchôdzky s nosením letečka v repertoári detí najmä na západnom Slovensku.

Štefan Šmatlák

Bobrova pomsta

Bleskovka

Nevedno, či po zverejnení článku o bobrích priehradách na našich potokoch v novinách HLAS donútilo kompetentných či zodpovedných ľudí zlikvidovať tieto malé prírodné výtvory. No fakt je ten, že pár dní po zverejnení boli korytá potokov uvoľnené a relatívne čisté.

Bobry sú však veľmi húževnaté zvieratá a dokážu sa prispôbiť všetkým okolnostiam. Teda aj novým a zmeneným situáciám. Občas si môžeme myslieť, že mnohé vlastnosti sú schopné skopírovať od ľudskej populácie. Nezlomnosť, chytrosť, variabilita, predstavivosť, či „iks“ iných „predností“ ľudskej bytosti.

Pred pár dňami by obyvatelia našej obce mohli povedať aj o zlomyseľnosti či pomstyčtivosti. Ved' čo iné si mohli pomyslieť, keď

zbadali spúšť na svojich stromčekoch. A že to bola robota tých huncútov bobrov, tak o tom nie je žiadnych pochyb. To bolo ich dielo. Majiteľom ovocných stromčekov ostali oči pre plač.

Nám ostáva veriť, že to naozaj nebola bobria pomsta, ale obyčajný pud zvierat, ktoré si plnili biologickú potrebu. Prírode nerozkážeme, no majiteľov chápeme.

Redakčná rada

Sčítanie obyvateľ'ov, domov a bytov v roku 2021

Všimli sme si

Sčítanie ľudu sa na našom území vykonávalo pravdepodobne už v stredoveku. Možno ho považovať za najstarší druh štatistiky. Postupne, ako sa vyvíjala spoločnosť, menil sa cieľ, účel, rozsah a metódy zisťovania údajov a spracovania výsledkov.

Prvé československé sčítanie ľudu a bytov bolo 15. februára 1921. Následne sa opakovalo každých 10 rokov. Čiastočné sčítanie bolo i po druhej svetovej vojne v roku 1946, išlo o súpis obyvateľstva. V roku 1950 bolo aj sčítanie domov a bytov na území štátu. Sčítanie ľudu v roku 1961 vstúpilo do histórie ako prvé integrované sčítanie obyvateľ'ov, domácností, bytov a domov. Prinieslo celkom novú kvalitu údajov a výrazne sa rozšírili aj možnosti ich využitia. Údaje zo sčítaní v rokoch 1970 a 1980 vypovedali tiež o životnej úrovni domácností.

Sčítanie ľudu, domov a bytov v roku 1991 bolo posledným československým sčítaním. Do sčítania bola opäť zaradená otázka o náboženskom vyznaní obyvateľ'ov a po prvý raz sa zisťovala osobitne rómska národnosť. Pri sčítaní v roku 2001 sa údaje zisťovali metódou „samosčítania“, t. j. do sčítacích formulárov ich zapisovali sami obyvatelia. Sčítanie obyvateľ'ov, domov a bytov v roku 2011 sa vykonalo na území Slovenskej republiky k 21. máju. Nariadenie Európskeho parlamentu zaviazalo všetky členské štáty Európskej únie uskutočniť sčítanie v tom istom roku podľa rovnakých, resp. porovnateľných definícií.

SODB 2021 bolo založené na novom koncepte, išlo o prvé integrované a prvé plne elektronické sčítanie na Slovensku. SODB 2021 bolo realizované v dvoch etapách – sčítanie domov a bytov a sčítanie obyvateľ'ov. Sčítanie domov a bytov realizovali obce od 1. júna 2020 do 12. februára 2021 prostredníctvom elektronického systému. Sčítanie obyvateľ'ov pozostávalo zo samo-sčítania sa obyvateľ'ov (15. 2. - 31. 3. 2021) a asistovaného sčítania obyvateľ'ov (3. 5. - 13. 6. 2021).

Aké sú výsledky sčítania v roku 2021 v Trenčianskych Stankovciach?

Na základe údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky o výsledkoch SODB v roku 2021 uvádzame niektoré údaje o našej obci.

Podľa uvedených záznamov v termíne sčítania žilo v obci Trenčianske Stankovce 3 403 obyvateľ'ov (1 680 mužov, 1 723 žien). Pri poslednom sčítaní v roku 2011 žilo v obci 3 074 obyvateľ'ov. Z hľadiska počtu obyvateľ'ov patria Trenčianske Stankovce medzi obcami v okrese Trenčín na tretie miesto. Z pohľadu štátnej príslušnosti 99,61% obyvateľ'ov sa prihlásilo k štátnej príslušnosti SR. Aký bol rodinný stav obyvateľ'ov uvádza nasledujúca tabuľka:

Rodinný stav	obyvateľ'ov	podiel
slobodní	1 505	44,32%
ženatí, vydaté	1 488	43,66%
rozvedení	217	6,38%
vdovci, vdovy	192	5,64%

V obci žije viac ako 17 % obyvateľ'ov s vysokoškolským vzdelaním. Stredoškolské vzdelanie má 56 % ľudí. K rímskokatolíckej viere sa prihlásilo viac ako 52 %, evanjelickej viere viac ako 24 % obyvateľ'ov.

V obci je evidovaných 860 domov, z toho rodinných 823 (95,7%), bytových 27 (3,14%), zbytok je iný typ domov. Podstatná časť bola postavená do roku 1980, čo predstavuje 70 % domov. V tomto storočí bolo postavených 182 domov (21 %). Zaujímavosťou je, v akom ob-

dobí bola ich posledná rekonštrukcia. Bolo to hlavne v rokoch 2001-2020, kedy došlo k rekonštrukcii 495 domov, t. j. 58 % z celkového počtu domov. Bez rekonštrukcie je zatiaľ 292 domov (34 %). Takmer 92 % domov je murovaných z tehál, tvárnic. V obci sú domy i z nepálenej tehly (3 %).

V obci je zásobovaných 97 % domácností vodou zo spoločného vodovodu, 3 % majú vlastný zdroj. Z hľadiska kanalizácie je na kanalizačnú sieť napojených 79 % domácností, žumpu, septik využíva 19 %, čističku odpadových vôd využíva 1 %, bez kanalizácie je 1 %.

Na vykurovanie sa využíva hlavne zemný plyn (81 %), elektrická energia (3 %), pevné palivo (15 % domov). Alternatívne zdroje energie predstavujú 1 %. Podstatná časť domov má ústredné, prípadne etážové kúrenie – čo predstavuje 95 % z celkového počtu domov.

V obci je celkom 1 192 bytov. Podľa typu domu je v rodinných domoch 845 bytov (71 %), v bytových domoch 334 bytov (28 %), zvyšných 13 bytov sú v iných druhoch domov. V osobnom vlastníctve je takmer 98 % bytov.

Podrobnejšie informácie o sčítaní v našej obci je možno získať na stránkach Štatistického úradu Slovenskej republiky.

Jozef Kadák

Aladár Déchy

Historické postavy

V južnej časti obce Sedličná stál na začiatku 20. storočia majer, ktorý patrili dr. Aladárovi Déchymu, ktorého priezvisko sa v kronikách občas písalo aj ako Décsi. Déchy postavil roku 1910 v areáli majera liehovar (pálenicu), a tak aj obec Sedličná mala svoj tzv. pálenický komín, na ktorý si ešte veľa Sedličanov pamätá. Pozrime sa bližšie na to, kto bol dr. Déchy, teda aspoň na to, čo je možné zistiť z archívov.

Aladár Déchy s rodinou

Dr. Aladár Déchy sa narodil 16. marca 1876 rodičom Lajosovi Déchymu a Anne, rodenej Mednyánszkej. Bol maďarskej národnosti. V archívoch sme sa nedopátrali, ako sa dostal k vlastníctvu majera v Sedličnej, no jeho činnosť a väzba na vtedajšiu obec boli veľmi silné. Bol veľmi činnorodý a jeho stavby a plány trvale poznačili charakter či výzor tejto dediny.

Zaujímavým spôsobom sa rodina Déchy dostala k majetku v Sedličnej. Majetky a majer patrili v minulosti rodom Dubniczkých a Szimofových, ale tí po prevrate v roku 1918 z obavy o život utiekli do Turecka. Tak majetky prevzal cisársky fiškus Déchy, ktorý na územie trenčianskej stolice prišiel z Bavarska.

Ako vieme, dr. Déchy bol strojom a investorom budovania odklonu sedličanského potoka a staviteľom cesty k majeru a liehovaru. Zároveň bol investorom rôznych malých vodných úprav jarkov, rozvodov vody a ciest.

O jeho aktivitách svedčia rôzne záznamy v župných archívoch. Jedným z takých je aj zo 14. septembra 1925, kedy bol na župnom úrade v Turčianskom Sv. Martine podaný výrok č. 32.036/1925 k vodoprávnemu konaniu vo veci predmetu a žiadosti dr. Aladára Déchyho na použitie vody z potoka pre liehovar v Sedličnej. Déchyho v tom čase zastupoval advokát Karol Petráš, pravotár z Trenčína. Odbornú časť mal na starosť diplomovaný inžinier Julius Albín tiež z Trenčína.

Dr. Aladár Déchy si zobral za manželku Mariannu Siebenfreud Riedle, ktorá sa narodila v roku 1885. Mali spolu dve deti – Vilmu Mariannu Déchy a Aladára Déchyho. Okrem majetkov v Sedličnej vlastnila táto rodina aj majetky v Hronseku.

Dr. Aladár Déchy sa však realizácie niektorých svojich plánov nedožil, nečakane zomrel 10. decembra 1925, pár dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia župana Reviczského k využitiu sedličanského potoka a realizácie cesty k liehovaru.

Pochovaný je v Budapešti spolu so svojou manželkou na národnom cintoríne na ulici Fiumei út č. 16. Manželka Marianna zomrela v roku 1943.

Sedličanský majer mal po jeho smrti zaujímavý vývoj. Dediči dr. Aladára Déchyho predali v dvoch etapách objekty a pôdu židovi Samuelovi Beckovi za vtedajších 1,200.000,- korún československých. Prvá časť sa predala 20. mája 1930, druhá časť 30. októbra 1934. Celková výmera pôdy bola 366 katastrálnych jutier (vtedajšia plošná miera - 1 jutro = 0,57 ha), čo je cca 210 ha.

Samuel Beck obratom v roku 1935 predal majer s pôdou za 1,750.000,- korún československých Považskému cukrovaru, účtovnej spoločnosti. V súčasnosti je v bývalých budovách majera obchodná predajňa Coopu, klampiárstvo, pneuservis, zámočnícka výroba či iné prevádzky a služby. Na pôvodných pozemkoch rodiny Déchy dnes stojí napríklad aj Priemyselný park v Sedličnej za cestou I/9 (betónkou).

Na doplnenie, v severozápadnej časti Sedličnej bol druhý majer a patrili rodine Zsolnayi. A bola tam okrem iného aj pálenica, v ktorej sa svojho času vyrábala kvalitná pálenka.

Dušan Pevný, Štefan Šmatlák

Identifikácia postáv na fotografii

Pátrali sme

V minulom čísle HLASu sme použili na 13. strane fotografiu v článku: Staviteľ – Štefan Zlatoš. Uviedli sme pod ňou iba dve mená. Dnes už poznáme aj mená ostatných dospelých ľudí na fotografii.

S identifikáciou mien nám pomohla pani Galina Dobiašová s rodinou, ktorej týmto d'akujeme. Poďme teda k menám dospelých osôb.

Zľava sú na fotografii – Ján Haško, Jozef Cibulík, manželka pána Zlatoša Emília Zlatošová, Štefan „Ičko“ Poruban a Štefan Zlatoš.

Ako nám pamätníci povedali, partia sa stretávala pri kartovej hre tzv. „Bulík“.

Redakčná rada

Premiéra filmu Trenčianske Stankovce 1971-2021 Udalosť

Prvého apríla 2022 bude mať premiéru film Trenčianske Stankovce 1971 - 2021. Pri tejto príležitosti sme položili hlavným tvorcom daného dokumentu nasledujúce otázky:

Jozef Minárik

Ako a prečo vznikol tento film?

Jozef Kadák: „S prípravou materiálov na tvorbu filmu ma oslovil Dušan. Spolu s ďalšími spolupracovníkmi bol vytvorený dokument, ktorý obsahoval cez 27 strán. Cieľom tohoto materiálu bolo zdokumentovať život v obci vo viacerých oblastiach za posledných 50 rokov.“

Ak sa spätne pozriem, tak to bola tá ľahšia časť pri tvorbe filmu. Nemali sme žiadne skúsenosti ako sa daný dokument tvorí. Mnoho krát boli upravované jednotlivé komentáre ako i zosrihy rozhovorov s občanmi. Existovalo viacero verzii, ktoré sa dávali posudzovať i nestranným osobám. Film v terajšej podobe by nevznikol bez odbornej pomoci profesionálov v danej oblasti.

Daným filmom sme si chceli pripomenúť 50. výročie založenie obce Trenčianske Stankovce a zároveň vytvoriť dokument i pre ďalšie generácie. Film je zároveň i dobrou propagáciou našej obce.“

Vendelín Sedláček: „Mne sa do toho veľmi nechcelo ísť, lebo som mal už za sebou film o Trenčianskych Stankovciach, ktorý sme premietali v Bratislave na Večere autentického folklóru ešte v roku 2014 a veľmi dobre som vedel, koľko práce je s tým spojené. Oslovila ma ale myšlienka rozhovorov s občanmi a ich pohľad na zlúčenie obcí a život v novej spoločnej obci. Som veľmi rád, že sa nám podarilo natočiť množstvo materiálu, ktorý zachytáva autentické svedectvá z histórie, života ľudí a našich obcí. Zostane tak zachovaný pre ďalšie generácie a použiteľný pre tvorbu iných dokumentov.“

Dušan Pevný: „Poznať svoju históriu, byť hrdý na svoju otcovizeň a dedovizeň bolo mojou najväčšou motiváciou pri tvorbe filmu. Cez osudy ľudí sme chceli poznať a podať pohľad na tie časy, kde sme sa za posledných 50 rokov

posunuli, čo tejto obci chýba, ako si vážiť každú jednu ideu či osud, ktorý túto dedinu niekam posunul. Chceli sme zanechať po sebe dokument, ktorý by bol oslavou života obce, poctou dedičstvu našich predkov, výzvou mladej generácii, a najmä, naplnený hrdosťou nad svojim domovom.“

Marek Beňovič: „Film bol veľkou výzvou nielen pre mňa, ale istotne aj pre všetkých zúčastnených a účinkujúcich. Bolo krásne vidieť ako nám všetkým na tom záležalo. Nikto z nás to nerobil pre peniaze a myslím si, že len vtedy práca môže nabráť vyššiu podstatu.“

S akými pocitmi idete na premiéru?

Jozef Kadák: „Napriek tomu, že film som videl už mnohokrát, na premiéru sa teším. Som zvedavý na reakciu publika. Prípadný potlesk bude dôkazom, že daný dokument sa podaril. Zároveň mi bude odmenou, že sme odvodili dobrú prácu.“

Vendelín Sedláček: „S pocitom, aby to všetko dobre dopadlo. Aby skoro dvojročná robota viac ako 35 ľudí, ktorí sa nezištne podieľali na tvorbe tohto filmu nevyšla nazmar. Aby sa tak ocenila práca vzácných ľudí, ktorí majú vzťah k svojej dedine, a ktorí svoje schopnosti venovali všetkým občanom Trenčianskych Stankoviec.“

Lýdia Lahká

Anna Ďurišová

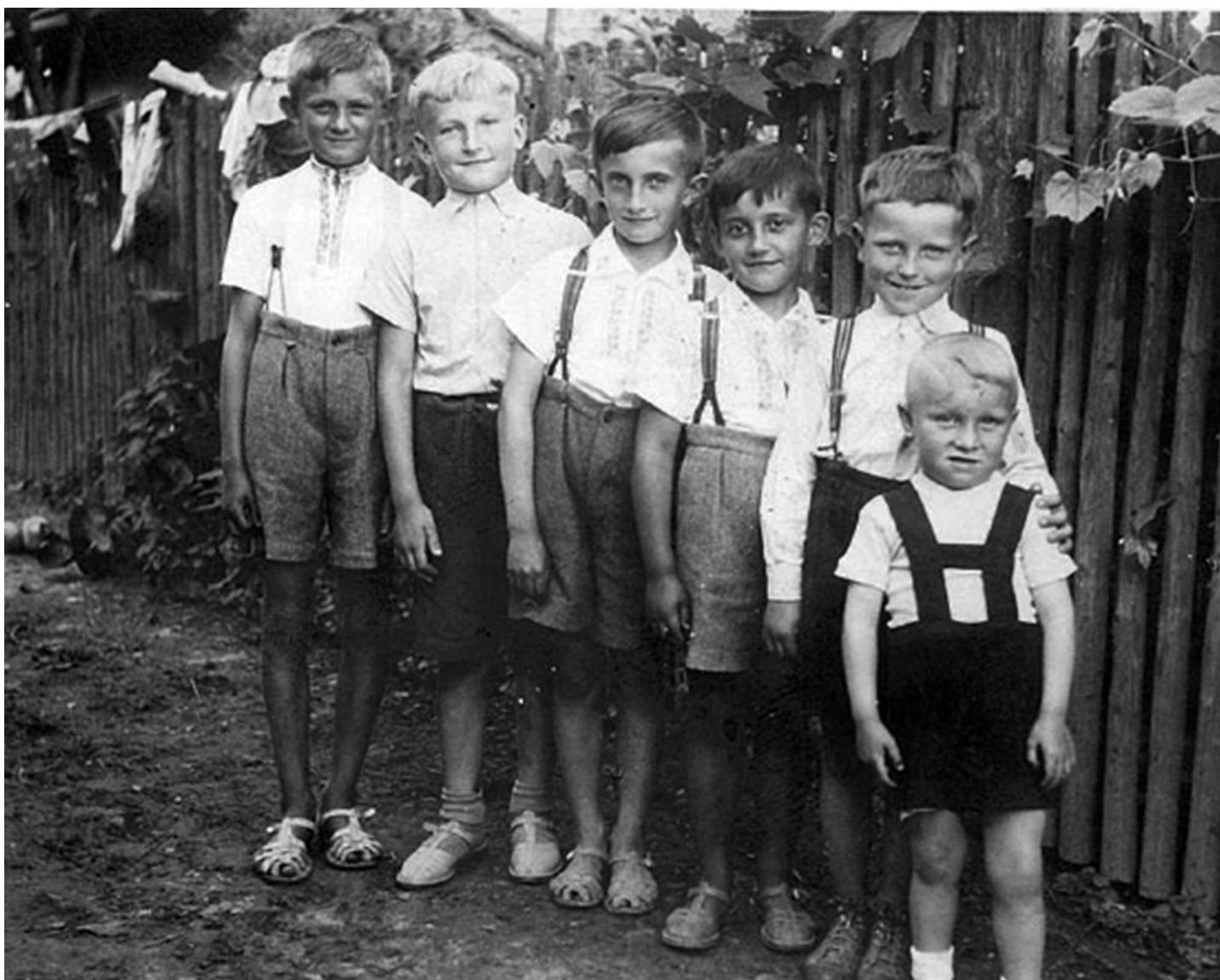
Dušan Pevný: „Som v tom filme po takmer dvoch rokoch práce už tak „namočený“, že hovoriť o pocitoch mi robí problém. No mojou najväčšou „zimomriavkou“ pred premiérou je fakt, že som mohol pri jeho tvorbe pracovať s úžasnými ľuďmi – Vendom, Jozefom, Marekom, Evou, Darinou, Ivanom, Jankom, Štefanom, Slavom, Braňom, Martinom, Mirkou a ďalšími, ktorým ďakujem za všetku energiu a čas, čo venovali tomuto dielu. Verím, že tú energiu budú cítiť všetci diváci. Ďakujem!“

Marek Beňovič: „Ľudia, s ktorými sme natáčali rozhovory sa po zapnutí kamery zmenili na nepoznanie a spomenuli si na momenty, ktoré už dávno zabudli. Bolo vidieť tú iskru v oku, tú radosť zo spomienok z ich mladých čias. Nejedna výpoveď bola aj o tom, že raz aj my zostarneme a budeme takto spomínať. Ďakujem všetkým, ktorí sa podieľali na tvorbe filmu a prajem vám jeho príjemné sledovanie.“

Redakčná rada

Deti zo Sedličnej

Historické foto

Henrich Kubička - basgitarista

Tento mladý talentovaný hudobník má hudobné nadanie vo svojej genetickej výbave a do vienka dostal talent z nebies. Jeho otec patrila medzi kvalitných hudobníkov a patrí k nim dodnes, aj keď mu už na to ostáva menej času. Každý mladý človek, ktorý môže byť príkladom ostatným, je pre našu spoločnosť dôležitý. Môže byť príkladom ostatným deťom či mladým ľuďom. Takým môže byť a aj je mladý Henrich.

O kom to hovoríme? O mladom mužovi z Malých Stankoviec, Henrichovi Kubičkovi. Henrich, hovorme mu „Junior“, lebo aj jeho otec sa volá Henrich, sa narodil 17. októbra 2001. Študuje na Univerzite Alexandra Dubčeka, popri škole sa venuje trénerstvu v Body Express.

Henrich, kedy sa u teba prejavil záujem o hudbu, kedy si sa rozhodol, že skúsiš zobrať do rúk hudobný nástroj?

„Od malička som mal vzťah k hudbe. Už ako malý chlapec som počúval s otcom v aute jeho obľúbené skladby od klasických rockových a metalových kapiel, ktoré mi prirástli k srdcu. Taktiež otec bol hudobník, takže ma k tomu viedol od útleho veku. Nástroj - basgitaru som si vybral, lebo som videl na rodinných videách hrať otca. Hoci som ho videl na videách hrať aj na kontrabas ako folkloristu, tento veľký nástroj a štýl hudby ma však neoslovil. Keďže otec ukončil aktívne hranie pred mojím narodením, doma sme žiaden nástroj nemali. Každé Vianoce som písal list Ježiškovi, čo mi má priniesť. Jedny Vianoce sa na zozname objavilo: „Prines mi, prosím, basgitaru, chcem hrať ako

oco.“ A Ježiško basgitaru priniesol. Tí, čo poznáte nástroje, viete, že na basgitaru potrebujete dostatočne silné prsty, aby vôbec vylúdila tón - a to som ja v tom čase, žiaľ, ešte nemal. Tak okrem otcovho občasného brnknutia začala basgitaru zapadať prachom...”

Čo bol teda zlomový bod, kedy ťa nástroj úplne dostal?

„Zlomový bod bol, keď sme sa vrátili z Prahy z koncertu Iron Maiden v roku 2016, kedy som videl svojho obľúbeného člena tejto kapely Steva Harrisa, roky uznávaného ako najlepšieho rockového basgitaristu sveta naživo a povedal som si, že tak chcem tiež hrať. A jedného dňa budem ja najlepší. Či tomu tak je, si môžete moje hudobné napredovanie pozrieť a posúdiť na Youtube kanále: „LongFingerHenry“.”

Čo počúvaš, aký hudobný štýl?

„Počúvam viacero žánrov od rocku cez metal až po rap.“

Ako často cvičíš? Hráš aj v nejakej kapele?

„Cvičím doma vždy, keď môžem a nie som v škole alebo v práci. Okrem toho, že robím sólové koncerty, hrávam aj v kapele Metamorfóza.“

Mladé talenty

Aké máš ciele vo svojom živote, aké vzory v hudbe?

„Po skončení školy chcem ísť do zahraničia, mať vlastnú kapelu a cestovať po svete. Moje hudobné vzory sú Steve Harris z Iron Maiden, Cliff Burton z kapely Metallica. Chcel by som byť profesionálnym muzikantom.“

Samozrejme, zaujímalo nás veľmi veľa vecí a na tému hudby by sa s Henrichom dalo baviť donekonečna. Jeho rozhodnutie bolo cítiť z každého slova či mimiky tváre.

Henrich sa môže pochváliť faktom, že nahrával hudbu spolu s víťazkou súťaže „Česko Slovensko má talent“ Nikoletou Šurínovou, ktorá hrá na bicie nástroje.

Zaujímalo nás, či ho zaujíma aj niečo iné ako hudba.

Tak, Henrich, ako to je s inými tvojimi záľubami?

„Venujem sa cvičeniu v posilňovni, plus cvičeniu s vlastnou váhou, ktoré ma veľmi baví a dopĺňa môj voľný čas.“

Ak by sme sa zaujímali o tvoju charakteristiku mimo záľub a záujmov, čo by si nám povedal?

„Ovládam anglický jazyk skoro na úrovni materského, keďže otec so mnou od narodenia do mojich 18 rokov hovoril výlučne anglicky. Taktiež viem plynule rusky a nemecky.“

Prajeme ti, Henrich, aby sa ti tvoje sny a ciele splnili a ďakujeme za rozhovor.

Henrich Kubička st., Dušan Pevný

Nikoleta Šurínová, Henrich Kubička

Stankovčania pri renovácii lietadla Li-2

Šikovné ruky

Od SNP uplynulo už takmer 80 rokov, ale na to, čo sa udialo v roku 1944, keď slovenský národ povstal proti fašizmu, nezabúdame a nesmieme nikdy zabudnúť. Na Slovensku je veľa pamätníkov pripomínajúcich toto obdobie a medzi najznámejšie patrí Múzeum SNP v Banskej Bystrici. Je tam vystavených veľa exponátov v interiéri aj v exteriéri a hádam medzi najväčšie atrakcie patrí lietadlo Li-2.

Počiatky typu Lisunov Li-2 spadajú do roku 1937. Vtedy závod č. 84 v Chimbkách pri Moskve v Sovietskom zväze začal v licencií vyrábať legendárne americké dopravné lietadlá Douglas DC-3 (Dakota), spočiatku označované PS-84 a neskôr ako Lisunov Li-2 (podľa hlavného konštruktéra Borisa P. Lisunova). Stroj bol upravený pre sovietske podmienky, bol do neho inštalovaný sovietsky motor Švecov M-62 a niektoré lietadlá boli aj vyzbrojené. Vstupné dvere pre cestujúcich sa presunuli na druhú (pravú) stranu trupu a dvere nákladového priestoru boli posunuté takmer až nad krídlo. V takto uvoľnenom priestore zadnej časti trupu boli vo vojenskej verzii po oboch stranách trupu inštalované guľomety. Novinkou tiež bola aj strelecká veža v hornej časti trupu.

Dopravnými a bombardovacími lietadlami typu Li-2 bolo vyzbrojené sovietske diaľkové letectvo, ktoré poskytovalo leteckú pomoc SNP. Túto pomoc „vzdušným mostom“ zabezpečovali 4. gardový Gomeľský bombardovací letecký zbor a 5. Oreľský bombardovací letecký zbor. V období od 4. 9. do 24. 10. 1944 uskutočnili lietadlá oboch zborov spolu 1199 vzletov, z toho asi 682 úspešných, počas ktorých dopravili spolu do 2000 osôb a 639,1 tony materiálu. Na lietadlách typu Li-2 bola na pomoc SNP prepravená aj 2. Československá paradesantná brigáda (spolu 1855 bojovníkov) a na spätočnej ceste prepravili 784 ranených bojovníkov SNP na liečenie v sovietskych nemocniciach. Okrem toho z týchto lietadiel boli na území Slovenska vysádzované partizánske organizá-

torské skupiny pripravované v Sovietskom zväze ešte pred povstaním na pomoc partizánskeho hnutiu u nás, ďalej prepravovali benzín a strelivo pre 1. česko-slovenský stíhací letecký pluk a podobne. Od 50. rokov tieto lietadlá istý čas slúžili v Československých aerolíniách, letke ministerstva vnútra či v armáde.

Technické údaje lietadla:

Posádku lietadla tvorilo 5 až 6 osôb a pasažierov bolo 14 až 24. Lietadlo Li-2 malo 2 hviezdicové motory Švecov AŠ-62IR, každý s výkonom 735kW. Rozpätie krídiel bolo 28,81 m, dĺžka lietadla 19,65 m, výška 5,12 m a plocha krídiel 91,70 m². Hmotnosť prázdneho lietadla bola 7,5 t a maximálna vzletová hmotnosť 11,5 t. Maximálna rýchlosť vo výške 2000 m bola 318 km/h

a cestovná rýchlosť vo výške 1800 m bola 220 km/h. Lietadlo malo dostup 5600 m a dolet 2200 až 2500 km.

Lietadlo Li-2 bolo do Múzea SNP presunuté v roku 1971 a po 17 rokoch vzhľadom k nadmernému poškodeniu si lietadlo vyžiadalo usku-točniť rozsiahlu renováciu. Táto úloha bola v roku 1988 zverená podniku LOT Trenčín a renováciu vykonala 40-členná skupina zručných leteckých opravárov. Desať profesií sa vystriedalo pri týchto prácach a využívajúc pekné letné počasie a v skrátrenom termíne za rekordných 72 dní zmenili vnútorné priestory a vonkajší vzhľad značne ošarpaného lietadla na nepoznanie. Lietadlo nebolo presunuté do Trenčína, ale pracovníci ho za zložitých podmienok renovovali priamo v Banskej Bystrici na jeho stálom stanovišti. Pri prácach boli využité nové technologické postupy, aby sa lietadlo zachovalo aj pre ďalšie generácie. Celkové náklady na renováciu nepresiahli 360 tisíc Kčs, pričom len fakt, že lietadlo bolo renovované na stálom stanovišti a nebolo prepravované do LOT Trenčín, predstavoval úsporu trištvrte milióna korún.

V LOT Trenčín v tej dobe pracovalo veľa občanov z našej obce Trenčianske Stankovce a niektorí sa podieľali na prácach spojených s renováciou lietadla Li-2 priamo v Banskej Bystrici. Marián Kadák a Štefan Šmatlák pracovali na odstraňovaní starých náterov a poškodeného čalúnenia, Jozef Mojžiš pri zhotovovaní nových náterov, Jozef Zlatoš zabezpečoval prísun materiálov, ďalší pracovali na zdemontovaných dieloch v LOT Trenčín. A náčelníkom LOT Trenčín v tej dobe bol pplk. Ing. Peter Palko, ktorý je tiež občanom našej obce. Takže, keď budete mať cestu do Banskej Bystrice, nezabudnite navštíviť Múzeum SNP, pozrieť si exponáty a, samozrejme, aj lietadlo Li-2. A že toto lietadlo je stále zachovalé, stojí na svojom stanovišti a môžu si ho pozrieť návštevníci Múzea SNP, tak na tom majú nemalý podiel aj občania našej obce.

Štefan Šmatlák

Kapverdy 2022

Na potulkách svetom

Dlho som nikde nebol, „*Korona*“ mi všetky plány na dva roky zrušila a v Škótsku to zimné počasie tiež nepripomína raj na zemi. To všetko mi dávalo pocit, že to bez výletu/dovolenky dlho nevydržím... a keďže práce práve na začiatku roka moc pre vodiča kamiónu nie je, tak som mal o to viac času na hľadanie leteniek a vymýšľanie, čo a kam.

Prehľadávam internet a mám len 2 požiadavky... lacná letenka a krajina, kde som ešte nebol. Musím priznať, že sa naskytlo viacero možností, ale vyhrali Kapverdy.. Viackrát som sa tam už chcel vybrať... a teraz si hovorím, bude ten správny čas a hlavne je tam celý rok teplo... Hneď som aj kúpil letenky. Práca, dovolenka a ostatné veci sa vždy vyriešia neskôr.

Prešlo pár dní a ide sa. Súbor 10 ostrovov nachádzajúcich sa západne od Afriky, kúsok od rovníka v Atlantickom oceáne. Z Londýna to trvá okolo 7 hodín lietadlom. Prelietame nad Francúzskom, Portugalskom a Kanárskymi ostrovmi. Teplota ráno pred odletom bola -2 stupne Celzia. Prilietame na Kapverdy na ostrov Boa Vista. Už z lietadla to vypadá parádne, malé ostrovy a modrá voda.

Po prilete musíte zaplatiť vízu 32€, ktoré platia pre občanov EU 30 dní. Usmiate policajť dáva pečiatku do pasu a ide sa. Väčšina ľudí, ktorí sem cestujú, má zaplatený „all inclusive“ pobyt v rezortoch, ktoré vyzerajú ako z iného

sveta... Sú to paláce, ktoré sa ale vážne nehodia do prírody akú Kapverdy majú. Na druhej strane je to raj pre tých, ktorí si chcú urobiť pekné fotky a nemusia sa pohnúť ani z miesta, pretože v rezortoch nájdete všetko od reštaurácií až po obchody, kiná, bazény... No všetko.

Ja ale moc na tieto rezorty nie som, a tak nastupujem na prvý taxík, ktorý vidím... Fešák hovorí, že stačí si sadnúť dozadu na korbu a môžeme ísť. Súhlasím a už mi vejú vlasy. Smer mestečko Sal Rei s asi 15tisíc obyvateľmi (najväčšie na ostrove). Cesta skoro žiadna, resp. majú tie kocky, ako kedysi pre kone. Ženy nosia tovar na hlavách a predávajú všetko, čo sa dá. Chlapi chytajú ryby, ponúkajú suveníry, autá alebo surfy.

Domáci hovoria: „*No stress!*“ – žiadny stres. Je to pre nich naozaj typické a vážne nikto sa neponáhľa. Na všetko sa dá povedať, že to počká do zajtra (alebo aj do budúceho týždňa). Život je naozaj pomalý a veľa z domáчих nikdy neboli ďalej ako na okraji ostrova, ktorý má v priemere 30km. Takže naozaj sa nemajú kam ponáhľať.

Všetky ostrovy Kapverd sú vulkanického pôvodu. Prešli sme 2 - Boa Vista (v preklade „*Pekný výhľad*“) a Santiago (Svätý James/Jakub). Boa Vista je ostrov, ktorý je rovný, podobá sa na mesačnú krajinu, kde človek nevidí nič len piesok, duny, krásne biele pláže a vyprahnuté kaňony, v ktorých voda nebola ani domáci nepamätajú. Na druhej strane Santiago je opačný príbeh, vrcholky hôr dosahujú 1400 metrov nad morom. Pláže z čiernym pieskom, palmy všade a na rozdiel od Boa Visty, kde žije asi 15 tisíc obyvateľov, tak celý ostrov Santiago s hlavným mestom Praia, má okolo 300 tisíc ľudí.

Jeden mesiac v dovolenkovom raji, alebo aj ako byť biela „perla Mozambiku“. Dajte si otázku - aké to je, keď do dediny príde černocho? Tak poviem vám, také isté, ako keď na Kapverdy príde beloch. Všetci hneď vedia kto ste, odkiaľ ste. Všetci otáčajú hlavami. Je pravda, že tu sú už trochu zvyknutí na turizmus, ale predsa len je to stále krajina, kde ste iný ako domáci.

Život tu nie je pre domácich ľahký, zarábajú od 100 do 300 eur mesačne a ceny sú približne rovnaké ako u nás. Jediná výhoda je, že ak sú naozaj hladní, tak zoberú idicu a chytia si rybu. Je tu nedostatok pitnej vody a všetko sa musí dovážať kontajnermi – z Portugalska, Číny, Brazílie, USA... Na druhú stranu majú priesačnú modrú vodu, ktorá lemuje biele pieskové pláže okolo ostrova. Majú podnebie, pri ktorom je v zime 30 stupňov cez deň, voda v oceáne okolo 20-25 a každý dážď je skôr radosť ako smútok.

A teraz môj pocit z celého mesiaca na Kapverdoch. Je to destinácia, ktorá má dve tváre. Jednou je tá, ktorú propagujú všetky cestovné kancelárie – biele pláže, modrá/tyrkysová voda, klud a celoročné teplo. Tá druhá je chudoba miestnych obyvateľov, polorozpadnuté domy, v ktorých žijú celé rodiny, nedostatok pitnej vody a ďalšie problémy, ktoré takýto malý štát určite má.

Aj jedna aj druhá tvár je pravdivá. Naozaj, je to raj na zemi, ak si chce človek oddýchnuť na bielej pláži a popíjať Caipirihu (miestny drink). A rovnako je to aj krajina, kde človek, ktorý naozaj chce vidieť aj tú odvrátenú tvár, tak ju na nešťastie uvidí na každom rohu (samozrejme mimo 5 hviezdíčkových rezortov).

A či by som sa sem vrátil? Samozrejme že áno – január 30 stupňov Celzia a cena porovnateľná s Chorvátskom.... to sa rovná zimný ideál.

Ak vás tento článok zaujal a radi by ste videli viac fotiek, príbehov nielen z Kapverd, kliknite na moju Facebook stránku <https://www.facebook.com/www.kampet.net>.

Peter Piršel

Peter Piršel - v strede

Nechcené dedičstvo v chotári

Z chotára

Občas je dobré prejsť sa či previezť chotárom našej dediny a človek sa nestačí čudovať, čo všetko vylezie po zime spod snehu či nánosu lístia. Prípadne po zimnom období „vybieli“ matka príroda, kým to opäť nezarastie burinou a zmizne tak z našich očí.

Naskytol sa mi rovnaký pohľad v sedličanskom, malostankovskom, veľkostankovskom či rozvadzskom chotári. Každú lokalitu dobre poznám, no ja by som sa rád pristavil pri tej, ktorú poznám najlepšie.

Cestou na Beckov obídete farmu dojníc a následný rezort patriaci pánovi Wassabovi. Hneď za ním odbočíte doľava, hore do tzv. Priehonu. Tu od nepamäti fungovala známa hlboká poľná cesta nazývaná Kútikova cesta. Je historicky známa aj tým, že sa v nej počas prechodu frontu cez 2. svetovú vojnu schovávali občania Rozváždz.

Tesne pred koncom milénia sa v obci búral majer. Padlo vtedy vo vedení obce rozhodnutie, že skládka vybúraného materiálu sa dočasne uloží v tejto časti obce. Nad Kútikovou cestou. Vtedy ešte nikoho nenapadlo, že dočasné bude trvalé.

Po voľbách v roku 1998 prišlo k zmene vo vedení obce i v poslaneckom zbore, vtedy som inicioval podnet na Okresnom úrade životného prostredia vo veci tejto čiernej skládky. Stretli sme sa tam niekoľkokrát s vtedajšou pracovníčkou tohto oboru. Nebolo sily či vôle vtedajšej doby akokoľvek pohnúť úrady k príkazu na likvidáciu nelegálnej skládky.

Tak sme na radu pracovníčky toho úradu prijali podľa vtedajšej legislatívy uznesenie OZ, na základe ktorej sa „vyrúbil“ maximálny možný (takmer likvidačný) poplatok za uloženie odpadu na pozemkoch obce. Samozrejme, zástupcovia dnes už neexistujúcej stavebnej spoločnosti pri svojich konexiách sa najskôr na zastupiteľstve našej oponentúre vysmiali a neskôr dosiahli zrušenie platnosti uznesenia OZ cez okresnú prokuratúru.

Ba čo viac, na skládku začali „prispievať“ aj ďalší „zodpovední“ spoluobčania. Výsledok? Nariadenie na zrovnanie skládky so zemou. Fyzicky znamenajúce rozhodnutie o prehrnutí legendárnej Kútikovej cesty sutinou zo skládky. A tak zmizli tisícky ton v záreze tohto ľudského diela a tento „ohromujúci“ počín dodnes poznávame najmä v jarňách mesiacoch všetci, ktorí prechádzkou do týchto končín spríjemňujeme svoj pohyb na čerstvom vzduchu.

Plasty, betóny, korpusy zariadení, tehla, suť, to všetko bodá do očí okoloidúcich. Navždy zničená história, navždy zničený biotop sú mentom toho, čo dokáže ľudská hlúposť podporená úradnými rozhodnutiami.

Dnes už nikto nedokáže zvrátiť to, čo je tam. No máme to aj v iných častiach obce. S podobnými príbehmi či „pochopteľnými“ okolnosťami.

Dušan Pevný

Otužilci

Volnočasové aktivity

Pojem otužovanie je asi každému známy. Väčšinou si predstavíme nahého človeka v zamrznutom jazere. Avšak otužovať, teda hlavne keď s tým začíname alebo ho chceme prevádzkovať zľahka, môžeme aj namáčaním končatín do vody, alebo krátkou vlažnou či studenšou sprchou.

Ja som začal otužovať, lebo mám rád vodu, ukludňuje ma. Na ďalšie benefity som preto z počiatku vôbec nemyslel. Z vlastných skúseností môžem odporučiť začať tak, že bežné letné kúpanie budete prevádzkovať aj poskončení teplých mesiacov a pokračovať v ňom budete až do zimy. Telo si postupne zvyká na chladnú vodu so zmenou ročného obdobia.

Chodievam 2 - 3 krát do týždňa na Váh. S pobytom vo vode to nepreháňajte. Menej je

niekedy viac. Nepísané pravidlo vraví, že vo vode stačí byť toľko minút, koľko má voda stupňov.

Ako som spomínal benefity, tie som si začal všimáť veľmi skoro. Chronický zápal v kolene ustúpil, prestalo ma bolieť hrdlo a celkovo som odolnejší na prechladnutie.

A musím spomenúť ako to neskutočne nakopne psychiku. Môžete si všimnúť, že otužilci po opustení vody behajú, alebo používajú špe-

ciálne pohyby. Mne to dobre nerobí. V prvom rade sa osuším, oblečiem. Vychladnuté telo nezaťažujem behaním, či inou prudkou aktivitou na zohriatie. Zľahka sa rozhýbem a idem oddychovať. Trvá hodinu či dve, kým sa telo opäť zohreje.

Pokiaľ vás otužovanie oslovilo, môžem ho len odporučiť. Samozrejme je vhodné sa poradiť s lekárom. Nie na všetky choroby je otužovanie dobré a môže uškodiť.

Pavol Pevný

Moja najobľúbenejšia kniha

Názory

Marec - mesiac knihy. Milujem knihy, milujem čítanie. A nielen v marci. Pre niekoho možno čudná záľuba, pre mňa je to oddych.

Moja najobľúbenejšia kniha je Magnus Chase a bohovia Asgardu, Thorovo kladivo od Ricka Riordana. Je to druhá kniha z jeho trilógie. Konkrétne túto časť som si vybrala, pretože je asi najzábavnejšia a hlavne, ide tam o Thora, môjho obľúbeného asgardského boha, ktorý síce v týchto knihách vystupuje ako úplný „exot“.

Najobľúbenejšia postava bol/-a Alex. On/-a bol/-a argr čiže Meňavec, čo znamená, že sa dokázal/-a zmeniť na akékoľvek zviera. Hlavnou postavou je Magnus a jeho partička kamarátov. Hearthstone je „Hluchý elf“, ktorý sa zaoberá

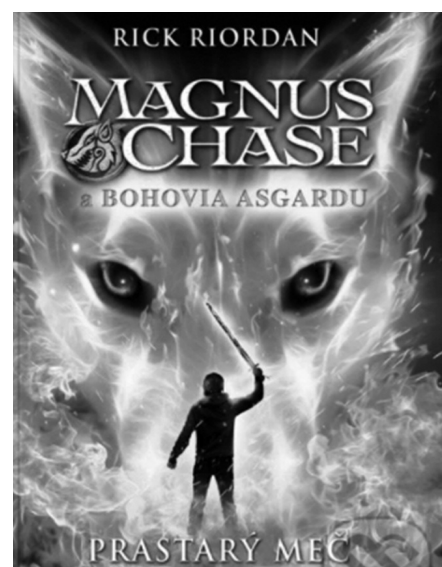
runovou magiou. Blitzen je trpaslík, ktorý je fanúšikom módy.

Samirah Al-abbasová je bojovníčka v službách Odina – valkyra a dcéra Lokiho. Alex Fierro je argr a jej nevlastný súrodenec. náš hlavný hrdina Magnus je syn Freya, boha leta.

Musím povedať, že je to asi tá najlepšia kniha, ktorú som čítala. Tým „asi“ myslím to, že ešte len začínam čítať knihu Matematika v 24 rovníkoch a uvidím, či bude lepšia:).

Túto knihu mám rada, má 445 strán a už ju mám dvakrát prečítanú. Ricka Riordana by som zaradila medzi mojich obľúbených spisovateľov.

Lea Zelníková, 7. A

Reorganizácia futbalových súťaží

Šport

Reorganizácia futbalových súťaží je pojem, ktorý straší mnohých futbalistov a ich priaznivcov. Za posledných 25 rokov bolo len v našom kraji viacero reorganizácií a ani jeden model nevydržal dlho. Môžeme sa len domnievať, prečo k nim tak často dochádza, k čomu to slúži, ale futbalu to rozhodne neprospieva.

K reorganizácii súťaží malo dôjsť už v minulom roku, ale kvôli pandémie bol tento termín posunutý a k reorganizácii futbalových súťaží dospelých od tretej ligy nižšie má dôjsť v lete tohto roku. A o čom bude táto reorganizácia a aký dopad bude alebo môže mať pre naše A-mužstvo dospelých sa dozvieme v tomto článku.

Momentálne platí stav, že na Slovensku máme 4 tretie ligy, ktoré riadia regionálne zväzy, čo sa nás týka, tak je to ZsFZ so sídlom v Nitre. Po reorganizácii majú byť na Slovensku 2 tretie ligy, ktoré bude riadiť SFZ, a každá z nich bude mať 16 členov. Pri ich naplnení Slovensko rozdelí tzv. demarkačná čiara vedúca cez stredné Slovensko. V západnej skupine bude 10 mužstiev z terajšej III. ligy ZsFZ, 3 mužstvá z III. ligy BFZ a 3 mužstvá z III. ligy SsFZ (na západ

od demarkačnej čiary). Vo východnej skupine bude 10 mužstiev z III. ligy VsFZ a 6 mužstiev z III. ligy SsFZ (na východ od demarkačnej čiary).

ZsFZ bude mať po reorganizácii jednu najvyššiu súťaž (teraz je to III. liga), 2 skupiny druhého stupňa (momentálne sú to IV. ligy) a 5 skupín tretieho stupňa (momentálne sú to V. ligy). Uvažovali aj nad tým, že by v druhom stupni boli až 3 skupiny, ale z toho nakoniec zišlo. Otázkou stále zostáva, aké pomenovanie budú mať súťaže, ktoré bude riadiť ZsFZ po reorganizácii. Momentálne existujú 2 varianty:

Variant A: Najvyššia súťaž ZsFZ sa bude volať Majstrovstvá regiónu alebo kraja a bude to v skutočnosti štvrtá najvyššia súťaž. Niečo podobné tu bolo zhruba pred 10 rokmi. Pod Majstrovstvami regiónu budú dve IV. ligy a pod nimi päť V. lig.

Variant B: Najvyššia súťaž ZsFZ sa bude volať IV. liga, čo dáva logiku, lebo to bude štvrtá najvyššia súťaž. Pod ňou budú 2 piate ligy a pod nimi 5 šiestich líg. Najvyššou súťažou v ObFZ bude potom 7. liga. Definitívne rozhodnutie, aké názvy budú mať súťaže po reorganizácii, by malo padnúť na aprílovom zasadnutí Výkonného výboru ZsFZ.

Aký bude mať reorganizácia vplyv na naše A-mužstvo dospelých OŠK Trenčianske Stankovce? Do najvyššej regionálnej súťaže ZsFZ by spadli z terajšej III. ligy mužstvá, ktoré skončia na 11. až 17. mieste, čiže 7 mužstiev. A to v prípade, že by z terajšej II. ligy spadlo do budúcej III. ligy 1 mužstvo. Ďalej by do tejto najvyššej regionálnej súťaže postúpili prvé 4 mužstvá z terajšej IV. ligy SZ a 4 mužstvá z terajšej IV. ligy JV. Posledný účastník by vzišiel z baráže mužstiev, ktoré by skončili v terajších IV. ligách na 5. mieste.

A teraz len čisto teoreticky. Predstavte si, že by tabuľky po jesennej časti súťažného ročníka 2021/2022 boli konečné. V tom prípade by zloženie najvyššej regionálnej súťaže bolo nasledovné: Nové Mesto n.V., Marcelová, Imeľ, Veľké Ludince, VION B Vráble, Lednické Rovne, Partizánske, Gabčíkovo, Kozárovce, Hurbanovo, Pata, Lehota pod Vtáčnikom, Jaslovské Bohunice, Boleráz, Trenč. Stankovce. Posledný účastník by vzišiel z baráže Domaniža – Továrniky. Ak by si naše mužstvo nevybojovalo účasť v najvyššej súťaži ZsFZ, tak by bolo v súťaži, kde by zostalo 12 alebo 13 mužstiev z terajšej IV. ligy SZ (všetky okrem postupujúcich a posledného) a pribudli by ešte prvé 3 alebo 4 mužstvá z V. ligy sever.

Zatiaľ to berte ako teóriu, aj keď veľmi reálnu. Závisieť to bude od toho, ako mužstvá skončia v konečných tabuľkách, koľko mužstiev vypadne do nášho regiónu z II. ligy a či sa aj všetky mužstvá prihlásia do súťaží, na ktoré budú mať nárok, a či sa niektoré neprihlásia do nižšej súťaže. To všetko sa dozvieme po skončení súťažného ročníka 2021/2022.

Štefan Šmatlák

Redakcia HLAS

Noviny pripravili: Ing. Martin Jurčo, Gabriel Kadák, Bc. Monika Pevná, Ing. Jozef Kadák, Bc. Radovan Siva, Dušan Pevný, Pavol Kurtiš
Ing. Štefan Šmatlák, Tomáš Sliva, Slavo Tomík, Ing. Vendelín Sedláček, Dominika Mojžišová, Pavol Múdry, Mgr. Vlasta Pevná - korektúry.
Grafická úprava: Jano Kukučka, Tlač: DUO PRINT s.r.o., L. Podjavorinskej 5, Nové Mesto nad Váhom, Prevádzka Trenčín Náklad: 1000 ks.
Periodicita vydania: 6x ročne. Zapísané v Zozname periodickej tlače Ministerstva kultúry SR pod číslom: MK – EV 5100/15.
Vydavateľ: Dušan Pevný, Rozvadze 501, 913 11 Trenčianske Stankovce

Texty sú zverejnené v pôvodnej verzii autorov bez úprav.

Podnety občanov možno zasielať na e-mailovú adresu: hlas.stankovce@gmail.com.

